

Apkoppor – provtagning och åtgärder

Apkoppor (monkeypox) provtagningsanvisningar och hantering inom Region Gävleborg.

Apkoppor är en anmälningspliktig och smittspårningspliktig sjukdom.

Bakgrund

Apkoppor är en virussjukdom som huvudsakligen sprids från djur till människor, men överföring mellan människor kan också ske. Sjukdomen förekommer vanligtvis i västra och centrala Afrika och har tidigare varit ovanlig i Europa. Sedan tidigare är det känt att viruset kan spridas via droppsmitta och via nära hudkontakt. Under maj 2022 har en spridning av en mildare form av sjukdomen setts i Europa och Nordamerika där de flesta fallen har identifierats bland män som har sex med män.

Aktuellt utbrott

I det aktuella utbrottet har symtomen hos fallen bestått av utslag, framför allt lokaliserade till könsorganen, kring analöppningen eller runt munnen. Utslaget utvecklas så småningom till vätskefyllda blåsor som spricker. Till skillnad från tidigare kända fall med apkoppor har blåsorna främst varit lokala och inte spridit sig till resten av kroppen.

Informationsmaterial

Folkhälsomyndighetens informationsmaterial om apkoppor (finns på flera språk)
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/apkoppor-internationellt-maj-2022-/informationsmaterial-om-apkoppar/>

Provtagning

Observera att provtagning av misstänkt fall endast ska utföras på utvalda enheter.

- Vid misstänkt fall kontakta *infektionsjouren*.
- Vid hög misstanke/nya fall kontaktas *infektionsmottagning*.
- Tidigare känd patient samt vid låg misstanke eller annan differential diagnos kontakta *könsmottagningen*.
- Provtagning sker **endast** på *infektionsmottagningen* och *könsmottagningen*. Prover skickas till Uppsala via lab.
- Provtagning bekostas inte av smittskydd.

Indikation för provtagning

Syftet med provtagning är att identifiera fall av apkoppor för att kunna erbjuda behandling och förhindra smittspridning.

Följande kriterier utgör indikation för provtagning av en patient.

- Symtom förenliga med apkopper och sexuell eller annan nära kontakt de senaste 21 dagarna före insjuknande med en person som är ett bekräftat eller misstänkt fall av apkopper.
- Symtom förenliga med apkopper och sexuell kontakt med ny partner senaste 21 dagarna före insjuknande.
- Symtom förenliga med apkopper där epidemiologiskt samband saknas, men övriga.

Provtagningsanvisningar

Misstänkta fall av apkopper – provtagning och åtgärder — Folkhälsomyndigheten
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/m/misstankta-fall-av-apkopper-provtagning-och-atgarder/>

Provtagningsanvisning Apkopper - Region Gävleborg
<https://www.regiongavleborg.se/samverkanswebben/halsa-vard-tandvard/kunskapsstod-och-rutiner/diagnostik/laboratoriemedicin/provtagningsanvisningar/a/apkopper/>

Bekräftade och misstänkta fall

Misstänkta fall av apkopper - provtagning och åtgärder se Folkhälsomyndighetens information
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/77bf9f283a364151a2528e6f442e6e9a/misstankta-fall-av-apkopper-provtagning-och-atgarder.pdf>

Behandlande läkares ansvar vid positivt provsvar

1. Ge patienten information om apkopper, inklusive hur det smittar. Bedöm behov av vårdnivå. För vårdhygieniska riktlinjer, se <https://www.regiongavleborg.se/samverkanswebben/halsa-vard-tandvard/kunskapsstod-och-rutiner/Vardhygien/hygieninformation/apkopper/>
 2. Förhållningsregler ges alltid till bekräftade fall och efter en individuell bedömning av behandlande läkare till misstänkta fall enligt smittskyddsblad. Ges muntligt och skriftligt - se smittskyddsblad till patienter och nära kontakter med hög risk för smitta.
 3. Smittspårning görs av den verksamhet där provet tagits. Se rubriken "Smittspårning" i smittskyddsblad för läkare.
 4. Klinisk smittskyddsanmälan ska göras i SmiNet. Ange datum för insjuknande, sannolikt smittland och smittväg, se <https://www.regiongavleborg.se/a-o/Smittskydd/Anmalan/>
 5. Provtagning, vård och eventuell behandling är kostnadsfri för patienten.
-

Smittskyddsblad

Hos smittskyddsläkarföreningen finns smittskyddsblad rörande apkoppor:

- Smittskyddsblad inklusive förhållningsregler för patienter.
- Smittskyddsblad inklusive förhållningsregler för nära kontakter med hög risk för smitta enligt den riskbedömning som presenteras i läkarinformationen.
- Smittskyddsblad med information till kontakter med låg risk för smitta enligt den riskbedömning som presenteras i läkarinformationen.
- Smittskyddsblad för läkare om apkoppor inklusive vägledning vid smittspårning.

<https://slf.se/smittskyddslakarforeningen/smittskyddsblad/>
